

דברי תורה שי צבי

מיוסד עפ"י ספה"ק חובת הלבבות

בס"ד

פרשת ראה

ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה. ודקדקו המפרשים מדוע נקט לשון ראייה, והא אין כאן דבר לראות בעיניים, והיה לו לומר 'שמע'. גם דקדקו על יתור הלשון 'היום'.

ובראה על פי המצואר חצוצות הלצות (שער הבחינה, פתיחה)¹, כי כשאדם מתבונן בחכמת הצורא, הוא צא לידיעת מציאות ואחדותו, ומתוך כך הוא מכיר בחצוצתו לעצדו וליראה מלפניו. ועל זה נאמר (קהל ג, יד) והאלהים עשה שיראו מלפניו. והיינו שהקצ"ה עשה את הצריאה בחכמה, למען יראו מכל דבר את מציאותו ואחדותו, ויבואו לירא מלפניו.

ובתב עוד בחצוצות הלצות (שער חצוצות הנפש, פרק ג, החצוצות העשרים ושלושה)², כי רוב האנשים מתפללים מחכמת הצורא, רק כשהם רואים דברים שלא הורגלו לראות, וכגון ליקוי חמה ולבנה וכדומה, ולא כשהם רואים דברים שהם רגילים בהם, וכגון זריחת השמש ושקיעתה וכדומה, וזאת משום שהם רגילים לראות זאת מקטנותם, כשעוד לא היו מספיק חכמים להבין הפלא שיש בזה. אבל צאמת אין הנהגה זו נכונה, אלא אדם צריך לתאר לעצמו כאילו היה עד עתה עיוור, ואחר כך נפקחו עיניו וראה את הפלאים האלה, וזאת משום שכל עוד שלא החכים אדם, הוא צאמת עיוור, וכשהוא מתחיל להשכיל, הוא דומה למי שעניו מתרפאות ומתחיל לראות, וכמו שאמר הכתוב (בראשית ג, יז) 'ותפקחנה עיני שניהם', שפירשוהו הוא שהתחילו להבין את מה שלא הבינו מקודם, עכ"ד.

⁽¹⁾ וזה לשונו: מפני שהקדמנו בשער הראשון אופני יחוד האלהים בלב שלם, והייתה הבחינה בהכמה הנראית בבריאות הבורא יתעלה, הדרך הקרובה ביותר אל בירור מציאותו, והנתיב הסלול לדעת אמיתתו, התחייבנו להדביקה אליו, כדי לסמוך כל שער אל מה שהוא דומה לו מן השערים, ולהביא אחר כל ענין מה שיאות לו מן הענינים, אשר בהם נתחייב בעבודת האל יתעלה, אשר בראנו לה, כמו שאמר החכם (קהל ג, יד) והאלהים עשה שייראו מלפניו, עכ"ד.

⁽²⁾ וזה לשונו: וככה נמצא רוב עמי הארץ והרבה מחשובי בני אדם על הענין הזה. והוא שהם תמחים מדבר שהם רואים אותו, ולא הורגלו לראותו, בקדרות השמש והירח והברקים והרעמים והזיקות והסערה והדומה להם, ואינם תמחים מתנודעת הגלגלים וסבובם, כשמש וירח וכוכבים, וצאת השמש ובואה וירידת הגשמים ונשיבת הרוחות והדומה לזה, ממה שהוא נמצא עמם ורואים אותו תדיר. וכן יתמחו

והנה צאור החיים הק' (דברים ז, לט, אופן ה) מפרש הפסוק 'וידעת היום', דקאי על השמש המאירה ביום, עכ"ד.

ולפי זה יש לפרש לשון הכתוב ראה אנכי נותן לפניכם. פירוש, התבונן נא בחכמת הצורא, שכאמור התבוננות זו מתייחסת לראיית העינים. ואמר עוד, שתבונן לא רק בפלאים שלא הורגלת בהם, אלא גם בחכמה הנראית בזריחת השמש ושקיעת הנקראת היום. והטעם להתבוננות זו היא משום שיש מציאות של ברכה וקללה, את הצרכה אשר תשמעון, והקללה להיפך, ועל ידי שתבונן בחכמת הצורא, אתה צא לעצדו וליראה מלפניו, וממילא תזכה לצרכה.

כשרואים חים וגליו וסערי ורוב החיות אשר בו, ולא יתמחו מהלך הנהרות והגרת המים מן המעינות, לילה ויומם לא ינחו ולא יעמדו, והרבה כזה. על כן ראוי לה, אחי, לבחון בכל מה שברא הבורא יתברך מה שהיית רגיל בו ומה שלא היית רגיל בו ובמה שראית ובמה שלא ראית. ואל תשיאך סכלותך מהשתכל בענינים בנעירותך בתחלת ראותך אותם, שתעזוב להתבונן ולבחון בהם בעת חזקת הכרתך ובר לבך והגעת בינתך כשאתה גדול, אך הבט להם והשתכל בהם, כאילו לא ראית כמותם. ודמה בנפשך כאילו היית סתום עינים קודם הכרתך אותם, ואחר כך פקח עיניך וראית אותם והכרתם. הלא תראה, אחי, כי הכסיל בעוור. וכאשר ישכיל, יהיה בענין מי שנפקחו עיניו וראה, כמו שאמר הכתוב על אדם וחוה (בראשית ג, יז) ותפקחנה עיני שניהם, וכבר ידענו כי עיניהם היו פקוחות קודם לכן, עכ"ד.